

Sygn. akt I ACa 1056/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Bess
Sędziowie:	SSA Regina Kurek SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Krzysztof Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2021 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa E. W. (1), M. W. (1), M. W. (2), A. K. (1) i P. S. (1)

przeciwko (...) Teatrowi (...)

w K.

przy interwencji ubocznej po stronie pozwanej Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K.

o zapłatę

na skutek apelacji wszystkich powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 18 stycznia 2018 r. sygn. akt I C 28/14

I. oddala wszystkie apelacje;

II. zasądza od powodów M. W. (2), A. K. (1) i P. S. (1) na rzecz strony pozwanej (...) Teatru (...) w K. kwoty po 2.025 zł (dwa tysiące dwadzieścia pięć złotych) a od powodów E. W. (1) i M. W. (1) na rzecz strony pozwanej łącznie kwotę 2.025 zł (dwa tysiące dwadzieścia pięć złotych), tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

III. zasądza od powodów M. W. (2), A. K. (1) i P. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwoty po 2.025 zł (dwa tysiące dwadzieścia pięć złotych) a od powodów E. W. (1) i M. W. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej łącznie kwotę 2.025 zł (dwa tysiące dwadzieścia pięć złotych), tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Regina Kurek SSA Jerzy Bess SSA Grzegorz Krężolek

UZASADNIENIE

Powodowie; małżonkowie E. i M. W. (1), M. W. (2), A. K. (1), P. S. (1), M. Z., A. i A. - małżonkowie B. oraz spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w K., domagali się zasądzenia od strony pozwanej - (...) Teatru (...) w K. na rzecz małżonków łącznie, oraz każdego z powodów działających samodzielnie, kwot po 75 001 zł, stanowiących części, odpowiadające ich udziałom w nieruchomości składającej z działki ewidencyjnej nr (...) o powierzchni 0,1125ha położonej w K. przy ul. (...), wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z niej oraz zwrotu korzyści bezpodstawnie osiągniętych przez Teatr z racji wykorzystywania części jej powierzchni na parking. [albo też takich, których na skutek złej gospodarki z tego o tytule strona pozwana nie osiągnęła].

Jak wynikało z podstawy faktycznej, na kwoty objęte żądaniami złożyły się:

- 1.190.000 zł wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania za okres od 1 czerwca 1995r do 30 czerwca 2005r,
- 715.000 zł z tytułu zwrotu pożytków osiągniętych przez Teatr – lub tych których z powodu złej gospodarki nie osiągnął pomiędzy 1 czerwca 1995r do 30 czerwca 2005r,
- 1.900.000 zł wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z tej realności od 1 lipca 2005r do 30 czerwca 2013r,
- 500.000 zł z tytułu zwrotu pożytków osiągniętych lub przez złą gospodarkę nie uzyskanych przez stronę przeciwną za okres od 1 lipca 2005 do 30 czerwca 2013r

W czasie postępowania / k.335 i 343 akt /, niektórzy spośród powodów, opierając się na wnioskach przeprowadzonej w sprawie opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego E. H., nie zmieniając ich podstaw, swoje żądania rozszerzyli o dalsze sumy, i tak:

- dla E. i M. małżonków W. miała by to być ogółem kwota 294.275,23 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi za poszczególne lata, poczynając od 1 stycznia 1996r do 1 listopada 2015r,
- dla E. W. (1)/ kwota 108.770,08 zł odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 stycznia 1996r do sierpnia 2005r, było to żądanie zgłoszone niezależnie od żądania, które złożyli małżonkowie wspólnie /,
- dla M. W. (2) kwota 75.001 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 stycznia 2009r do 1 listopada 2015r,
- dla A. K. (1) 90 185, 98 zł ustawowymi liczonymi od 1 stycznia 2009r do 1 listopada 2015r,
- dla P. S. (1) kwota 229.645,08 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 stycznia 1996r do 1 listopada 2015r,
- dla M. Z. kwota 155.568,20 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 stycznia 1996r do 1 lutego 2010r,
- dla A. i A. małżonków B. łącznie kwota 469.952,41 zł z ustawowymi odsetkami od 8 sierpnia 2005r do dnia zapłaty, ewentualnie suma 195.929,88 zł wraz z w opisany sposób, liczonymi odsetkami.

Powodowie domagali się również obciążenia strony przeciwnej kosztami procesu.

Motywuując swoje żądania wskazywali, że są współwłaścicielami nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...), przy czym w okresach za które dochodzą świadczeń ich udziały w niej zmieniały się.

Począwszy od 1 czerwca 1995r strona pozwana korzysta z tej nieruchomości, przy czym jest to władztwo w złej wierze, co przesądził Sąd Okręgowy w K. w prawomocnym postanowieniu z dnia 26 czerwca 2012r., wydanym w sprawie oznaczonej sygnaturą (...) oddalającym wniosek Teatru o nabycie prawa własności do niej w drodze zasiedzenia.

Powodowie argumentowali , że przed Sądem Rejonowym dla K.w K. w sprawie (...) było prowadzone , z ich inicjatywy, postępowanie o zawezwanie do próby ugodowej , mającej za przedmiot obecnie dochodzone roszczenia. Do ugody nie doszło ale w ten sposób nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia tych roszczeń o ile dotyczyły okresu sprzed 2005 roku.

W odniesieniu do wysokości wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości , powodowie utożsamiali ją z należnością czynszową za sam grunt , bez uwzględnienia tego , iż część działki nr (...) jest zajęta pod budynek zaplecza (...)Teatru (...).

W swoim stanowisku procesowym Teatr domagał się oddalenia roszczeń wszystkich powodów w całości oraz obciążenia ich kosztami procesu.

Podnosił , że niektórzy spośród powodów nie byli współwłaścicielami i nieruchomości w czasie za który domagają się wynagrodzenia i zwrotu pożytków.

Jego zdaniem przez cały okres , którego dotyczą żądania był posiadaczem w dobrej wierze , stąd nie mogą być uwzględnione , skoro roszczenia tej treści mogą być skutecznie kierowane tylko wobec posiadacza w złej wierze . Dodatkowo żądanie zwrotu pożytków jest nieuzasadnione także i z tej przyczyny , że spornego gruntu Teatr nigdy nie wykorzystywał na komercyjnie prowadzony parking albowiem ograniczał się tylko działalności statutowej.

Podkreślał , że tylko czynione przezeń lub jego poprzednika Skarb Państwa, nakłady w tym na infrastrukturę techniczną , której elementy zajmują jedynie fragment działki nr (...) , doprowadziły nieruchomość do takiego stanu w jakim obecnie się znajduje . Wcześniej nie była ona wykorzystywana , stanowiąc składowisko śmieci.

Ponadto roszczenia powodów oceniał jako przedawnione.

Gdyby ta argumentacja nie została podzielona, strona pozwana postulowała rozłożenie zasądzonych należności na raty , płatne w okresie dziesięciu lat.

Występujący po stronie Teatru interwenient uboczny – Skarb Państwa - Prezydent Miasta K. - domagał się oddalenia powództwa oraz obciążenia powodów kosztami sporu , należnymi reprezentującej go Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Domagał się także zawieszenia postępowania, wobec równoczesnego prowadzenia przez Prezydenta Miasta postępowanie wywłaszczeniowego dotyczącego nieruchomości składającej się z działki nr (...) , oznaczonego sygnaturą (...).

W swoim stanowisku procesowym interwenient podnosił , iż pozwany Teatr, w okresie objętym żądaniem pozwu, był posiadaczem spornego gruntu w dobrej wierze .

Do 14 października 2011r posiadał tytuł prawny do władania działką na podstawie prawomocnego orzeczenia Sądu z dnia 9 lutego 2010r o nabyciu jej własności w drodze zasiedzenia.

Natomiast obecnie w księdze wieczystej nr (...), prowadzonej dla tej nieruchomości jako jej właściciele figurują ;(...) Teatr (...) w K. , małżonkowie E. i M. W. (1), M. W. (2), A. K. (1), P. S. (1), B. M. i I. M..

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2018r , Sąd Okręgowy w Krakowie :

- oddalił powództwo [pkt I],

- zasądził od powodów na rzecz strony pozwanej solidarnie kwotę 7217 zł , tytułem kosztów zastępstwa procesowego [pkt II],

- zasądził od powodów na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej solidarnie kwotę 7200 zł , tytułem kosztów zastępstwa procesowego [pkt III],

- nie uiszczonymi przez powodów kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa [pkt IV] oraz

- nakazał pobrać od powodów na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie solidarnie kwotę 268, 60 zł , tytułem wydatków związanych z postępowaniem [pkt V sentencji wyroku].

Sąd Okręgowy ustalili następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

Nieruchomość, której dotyczy spór stron , stanowi działkę ewidencyjną nr (...), i jest objęta księgą wieczystą (...). Ma powierzchnię 0,1125 ha . Jest położona w K. przy ul. (...) . Powstała z podziału działki numer (...) obręb (...) objętej KW Nr (...) . Jest w części zabudowana budynkiem stanowiącym zaplecze Teatru jego(...).

Odpowiada ona dawnej parceli katastralnej nr(...)pow. 0,1179 ha byłej gminy katastralnej (...).

Decyzją z 17 października 1973r znak (...) – Prezydium Rady Narodowej Miasta K. orzekło o wywłaszczeniu na rzecz Skarbu Państwa m. in. nieruchomości oznaczonej jako parcela (...) o pow. 0,1179 ha b.gm.kat. (...) – (obecnie działki (...)) będącej wówczas współwłasnością A. S. (1), J. W., Ł. W., E. W. (2) i E. G. (1) - na cele rozbudowy zaplecza Teatru (...) w K.- zgodnie z decyzją Wydziału Budownictwa, Urbanistyki i Architektury PRN m. K. z dnia 13.09.1972r. Wywłaszczenie następowało za odszkodowaniem za na rzecz właścicieli oraz spadkobierców zmarłej wcześniej Ł. W..

Od tej decyzji [jedynie] w zakresie dotyczącym wysokości odszkodowania, odwołał się jeden z jej właścicieli A. S. (1) .

Jego odwołanie jednak nie zostało w ustawowym terminie merytorycznie rozpoznane.

Już po jej wydaniu nabył on dodatkowe udziały w wywłaszczonej nieruchomości .

W dniu 24 czerwca 1976 złożył w ówczesnym Dzielnicowym Zarządzie Gospodarki Terenami oświadczenie ,że otrzymał decyzję z 17 października 1973r i nie wnosi co do jej treści zastrzeżeń. Wniósł jedynie o sprostowanie orzeczenia wywłaszczeniowego w części dotyczącej wysokości odszkodowania poprzez zwiększenie należnej mu sumy wynikającej z dostosowania jej do aktualnych [na datę oświadczenia] cen nieruchomości.

Oświadczenie to zostało złożone w obecności przedstawiciela Dyrekcji Rozbudowy Miasta K. (...) – A. K. (3) i A. B., którzy zajmowali się sprawą inwestycji rozbudowy zaplecza Teatru. Mając takie oświadczenie A. S. (1) Prezydium Rady Narodowej Miasta K. stwierdziło prawomocność decyzji wywłaszczeniowej z 17 października 1973r z datą 30 czerwca 1976r.

Uwzględniając treść tego oświadczenia , złożonego przez jedynego współwłaściciela wywłaszczanej nieruchomości , który wniósł odwołanie , oraz stwierdzenie prawomocności decyzji 17 października 1973r 10.1973r Dyrekcja Rozbudowy Miasta K. (...) – zwróciła się dnia 21 lipca 1976r do Urzędu Dzielnicowego (...) z wnioskiem o wydanie orzeczenia uzupełniającego o odszkodowaniu za tę nieruchomość zgodnego z żądaniem A. S. (1), przy uwzględnieniu ówczesnej wysokości jego udziałów we współwłasności przedmiotu wywłaszczenia. We wniosku wskazano ten udział , wynoszący 147/180.

W odpowiedzi na ten wniosek Urząd Dzielnicowy (...) decyzją z dnia 13 września 1976r orzekł o odszkodowaniu za wywłaszczoną nieruchomość - ówczesną parcelę katastralną(...) między innymi dla A. S. (1) , w kwocie 43.363 zł .

Decyzja ta nie została zaskarżona i stała się prawomocna z dniem

11 października 1976r.

W dniu 5 lipca 1977r wydana została decyzja zatwierdzająca wniosek Dyrekcji Rozbudowy Miasta K. (...) z dnia 26 maja 1977r , w sprawie planu realizacyjnego rozbudowy zaplecza Teatru(...) przy ówczesnej ul. (...)/ obecnie ul. (...)/.

Prace przy realizacji inwestycji rozbudowy zaplecza Teatru rozpoczęły się w roku 1977 Inwestorem był Urząd Miasta K. – Wydział Kultury, działający poprzez Dyrekcję Rozbudowy Miasta K.(...).

Do kwietnia 1980r wykonane zostały fundamenty , część piwniczna oraz płyta stropu . Postęp prac był nikły.

Pismem z daty 24 kwietnia 1981r (...) Teatr (...) w K. zwrócił się do vice -prezydenta K. z interwencją w sprawie kontynuacji remontu modernizacyjnego zaplecza (...) twierdząc ,że dotychczasowy wykonawca przerwał prace we wrześniu 1979r , tłumacząc się brakiem możliwości ich kontynuacji.

Roboty zostały wznowione – po interwencjach Teatru - i zakończone 9 listopada 1989r kiedy to gotowy obiekt przekazano tej placówce do eksploatacji .

W okresie budowy obiektu , poczynając od 1977r do zakończenia procesu inwestycyjnego w listopadzie 1989r , żaden z wywłaszczonych właścicieli , bądź ich spadkobierców nie zgłaszał roszczeń do spornego gruntu , nie kwestionował istnienia formalnych podstaw do jej prowadzenia.

Z dalszej części ustaleń wynika , że A. S. (1) zmarł (...) . Spadek po nim na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla K.w K. z dnia 28 marca 1980r, wydanego w prawie o sygnaturze (...)nabyli ; wdowa Z. S. oraz dzieci M. S., J. S. (1) i E. W. (1) .

Żaden ze spadkobierców , przez niemal dwadzieścia jeden lat od daty uzyskania praw spadkowych , nie zgłaszał żadnych roszczeń do nieruchomości stanowiącej działkę nr (...).

Dopiero pismem z dnia 18 kwietnia 2001r E. W. (1) zwróciła się do Wojewody (...) o podjęcie działań zmierzających do rozpoznania odwołania A. S. (1) od decyzji wywłaszczeniowej z 17 października 1973r.

Ponieważ nie odnaleziono decyzji wydanej na skutek rozpoznania odwołania jej poprzednika prawnego , decyzją z dnia 22 października 2001r znak (...) Wojewoda (...) uchylił decyzję wywłaszczeniową byłego Prezydium Rady Narodowej Miasta K. i przekazał sprawę wywłaszczenia do ponownego rozpoznania organowi I instancji , którym wówczas , podobnie jak obecnie , był Prezydent Miasta K. .

W motywach decyzji Wojewoda argumentował , iż w dacie wydawania zaskarżonej decyzji obowiązywała ustawa z dnia 12 marca 1958r o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, natomiast w czasie rozpoznawania odwołania obowiązuje już inna ustawa z 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami.

Biorąc więc pod uwagę ,że zgromadzona w sprawie dokumentacja poprzedzająca wydanie decyzji wywłaszczeniowej powstała przed 28 laty – odpowiadając wymogom ówczesnej ustawy – obecnie zachodzi konieczność zweryfikowania wniosku wywłaszczeniowego oraz materiału dowodowego pod kątem wymagań ustawy aktualnie obowiązującej . To łączyć się musi z przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w znacznej części, co uzasadnia wydanie decyzji kasatoryjnej.

Od decyzji Wojewody Teatr złożył skargę ale została ona oddalona wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. z dnia 27 września 2005r w sprawie o sygnaturze (...).

W motywach orzeczenia Sąd stwierdził , iż odwołanie od decyzji rozpoznawane jest po dwudziestu ośmiu latach od decyzji wywłaszczeniowej.

Obowiązująca ustawa o gospodarce nieruchomościami z 21 sierpnia 1997r. wprowadza zasadę bezpośredniego jej stosowania , również do spraw będących w toku, a wszczętych przed jej wejściem w życie.

Wobec tego konieczne będzie zbadanie , w świetle tych , aktualnie obowiązujących przepisów materialno- prawnych , przesłanek wyłączenia czyli celów na jakie dopuszczona jest ta forma ingerencji państwa w sferę praw podmiotowych jednostki . Następnie , o ile okazałoby się , że wskazany cel publiczny nie może być zrealizowany inaczej jak przez odjęcie prawa własności – oceny będzie wymagał zakres wyłączenia i wysokość odszkodowania.

Prezydent Miasta K., działając jako organ właściwy do prowadzenia postępowania po uchyleniu decyzji wyłączeniowej - decyzją z dnia 4 sierpnia 2014r - znak (...) umorzył postępowanie wyłączeniowe.

Uznał wydanie decyzji za bezprzedmiotowe , wobec ustalenia , iż cel wyłączenia został zrealizowany.

Przed wydaniem decyzji rozbudowano zaplecze Teatru (...) w K. [aktualnie (...) Teatru (...) w K. i w związku z tym wyłączona jest możliwość wydania decyzji orzekającej o jej wyłączeniu na zrealizowanie tego celu.

Postępowanie administracyjne tym samym utraciło swój przedmiot.

Na decyzję tę skargę do Wojewody (...) złożył Teatr podnosząc, że w czasie postępowania odnaleziono decyzję wyłączeniową z 17 października 1973r opatrzoną adnotacją o jej prawomocności a mianowicie ” decyzja ta jest prawomocna w części dotyczącej wyłączenia z dniem 30 czerwca 1976r „ oraz egzemplarz decyzji odszkodowawczej Naczelnika Dzielnicy (...) z 13.09.1976r znak(...)z adnotacją „ Decyzja jest prawomocna z dniem 11 października 1976r” .

W toku postępowania odwoławczego w dniu 9 marca 2015r do organu je prowadzącego wpłynęła informacja o śmierci jednego z jego uczestników.

Ostateczną decyzją z dnia 30.03.2015r – znak(...)

Wojewoda (...) uchylił decyzję Prezydenta M. K.z dnia 4 sierpnia 2014r - znak (...) o umorzeniu postępowania wyłączeniowego

i przekazał ją w całości do ponownego rozpoznania organowi I instancji ,

a stało się tak z uwagi na okoliczność iż w postępowaniu nie brał udziału jeden ze spadkobierców współwłaścicieli nieruchomości M. R..

Na datę orzekania przez Sąd Okręgowy o roszczeniach powodów decyzja kończąca postępowanie wyłączeniowe nie została wydana.

W (...) Urzędzie Wojewódzkim w K. pod sygnaturą (...)z wniosku (...) Teatru (...) w K. jest prowadzone postępowanie o wznowienie postępowania zakończonego ostateczną decyzją Wojewody (...) z dnia 22 października 2001 r. nr. (...) - uchylającej decyzję o wyłączeniu z 17 października 1973r.

Ponadto Sąd Okręgowy ustalił , że niezależnie od postępowań o charakterze administracyjnym strony prowadziły ze sobą postępowania przed Sądami powszechnymi, dotyczące tytułu prawnego do spornej części nieruchomości składającej się z działki ewidencyjnej nr (...).

(...) Teatr (...) w K. wystąpił w sprawie o sygnaturze (...) do Sądu Rejonowego dla K. w K. z wnioskiem z dnia 7 maja 2002r o stwierdzenie nabycia własności tej nieruchomości [traktowanej jako cała działka nr (...) przed podziałem] przez zasiedzenie na swoją rzecz . Uczynił to wkrótce po tym , kiedy Wojewoda (...) uchylił decyzję uwłaszczeniową z 17 października 1973r.

Ostatecznie zakończyło się ono oddaleniem wniosku na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w K.w sprawie o sygnaturze (...) z dnia 26 czerwca 2012r.

Tym nie mniej , w toczącym się jednak przez kilkanaście lat postępowaniu, najpierw Sąd Rejonowy wniosek oddalił , ale Sąd Odwoławczy postanowieniem zmieniającym , wydanym na skutek apelacji Teatru , wydanym w dniu 9 lutego 2010r w sprawie (...), stwierdził postanowieniem z dnia 9 lutego 2010r ,że (...) Teatr (...) nabył z dniem 1 października 1989r przez zasiedzenie własność działki nr (...) o pow. 0,1125 m. kw [powstałej z podziału działki nr (...)] , którą odłączono z księgi wieczystej (...) i założono dla niej odrębną księgę wieczystą nr (...) i jako właściciela wpisano (...) Teatr (...)w K. .

Następnie Sąd Najwyższy dnia 14 października 2011r w sprawie (...), uchylił orzeczenie Sądu Okręgowego z 9 lutego 2010r. Ten ponownie rozpoznając sprawę wniosek - jak wskazano wyżej- oddalił .

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd odwoławczy ((...)) przyjął iż wnioskodawca (...) Teatr posiadał nieruchomość w złej wierze , bowiem była mu znana wiadomość iż decyzja o wywłaszczeniu przedmiotowej nieruchomości nie stała się ostateczna i w związku z tym okres w jakim posiadał tę realność tak Teatr jak i jego poprzednik Skarb Państwa był zbyt krótki aby prawo do niej mógł nabyć w ten sposób .

Uznał , iż posiadanie prowadzące do zasiedzenia należy liczyć od początku roku 1976 , a uległo ono przerwaniu przed upływem okresu trzydziestoletniego posiadania , w dniu 20 października 2003r, wniesieniem powództwa windykacyjnego [[przez niektórych spośród współwłaścicieli nieruchomości , której dotyczyło żądanie wnioskodawcy] .Gdyby nie ono , zasiedzenie nastąpiło by , zdaniem Sądu Okręgowego rozstrzygającego wniosek Teatru , z dniem 1 stycznia roku 2006r.

Z dalszej części ustaleń Sądu I instancji wynika , że w trakcie trwania postępowania o stwierdzenie zasiedzenia przedmiotowej nieruchomości rozpoczął się proces z powództwa A. K. (1) i P. S. (1) przeciwko (...) Teatrowi (...) o wydanie nieruchomości opartego na podstawie art. 151 kc., zapoczątkowany pozwem z dnia 20 października 2003r . Prowadził go Sąd Rejonowy dla K. w K., w sprawie o sygnaturze (...).

W tym postępowaniu najpierw wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 30 września 2013r strona pozwana została zobowiązana do wydania właścicielom działki nr (...) – bez znajdującego się na niej budynku zalepcza (...).

W wyniku wniesionej przez (...) Teatr apelacji – Sąd Okręgowy w (...)wyrokiem z dnia 22 lipca 2016r – wydanym w sprawie oznaczonej sygnaturą (...) – zmienił wyrok Sądu I instancji i oba powództwa windykacyjne sformułowane przez powódki oddalił .

W motywach orzeczenia reformatoryjnego podniósł m. in. , że z analizy akt administracyjnych wynika , iż właściciele wywłaszczonej nieruchomości uznawali do 2001r, iż nie stanowi ona podmiotu ich prawa, skutecznie im odjętego przez wywłaszczenie. Do tego czasu Teatr i jego poprzednik prawny -Skarb Państwa- uznawali się za właścicieli gruntu zajętego pod budynek Teatru na działce (...).

Nie można też , w sposób uzasadniony przyjmować aby Skarb Państwa , przy realizacji tak poważnej inwestycji, jako rozbudowana infrastruktury Teatru , działał w przekonaniu ,że nie jest ona prowadzona na gruncie nie stanowiącym własności państwa . Nie można też przyjąć aby , w tych okolicznościach ze swej winy przekroczył granice , traktowanej jako własna, nieruchomości.

Z dalszej części ustaleń wynika, że (...) Teatr (...) w K., a wcześniej jego poprzednik prawny Skarb Państwa , byli posiadaczami sprornej nieruchomości od co najmniej 1976r.

Inwestorem budowy zalepcza Teatru (...) na niej był Skarb Państwa, działający poprzez Urząd Miasta K. jako inwestora głównego – wydział Kultury i Sztuki i przez inwestora zastępczego tj. (...) Oddział (...) która z kolei działała przez Dyrekcję Rozbudowy Miasta K.(...).

Obiekt zalepcza został, jak wynika z protokołu przekazania przejęty przez pozwany (...) Teatr (...)w 1989r, i od tamtej pory wykorzystywany jest przezeń wyłącznie do prowadzenia działalności statutowej. działalności .

Budynek zapleczka zajmuje znaczną część działki (...).

Działka , w niezabudowanej części , używana była , jeszcze przed wzniesieniem budynku jak i później , wyłącznie jako teren dla pracowników teatru, na którym m. innymi składowali oni rekwizyty teatralne lub parkowali własne samochody. Nikt inny z tego terenu nie korzystał . Nie był wykorzystywany na parking dla osób spoza Teatru, a szczególnie na cele inne aniżeli statutowe.

Sąd Okręgowy, na postawie przeprowadzonej w postępowaniu opinii biegłej - rzeczoznawcy majątkowego E. H. - ustalił wysokość wynagrodzenia za korzystanie z działki (...) przez okres pomiędzy 1995r i 2015r , odrębnie za działkę , odrębnie za korzystanie z budynku oraz wartość pożytków jakie w tym czasie mogłaby przynieść grunt o ile były wykorzystywany na [komercyjnie urządzony] parking.

Ocenę prawną roszczeń powodów, Sąd Okręgowy rozpoczął od stwierdzenia , że są one nieuzasadnione w jakiegokolwiek części albowiem posiadanie przez pozwany Teatr części nieruchomości składającej się z działki nr (...) przez cały okres za który domagali się wynagrodzenia oraz zwrotu równowartości pożytków , które strona pozwana osiągnęła lub których , przez złą gospodarkę , nie uzyskała , było posiadaniem w dobrej wierze.

Dobra wiara wyklucza , po myśli art. 224 §1 kc., uprawnienie właściciela nieruchomości domagania się od takiego posiadacza spełnienia tak identyfikowanych świadczeń.

Podkreślając , że art. 7 kc. ustanawia zasadę domniemania dobrej wiary , Sąd I instancji wskazał , iż powodowie w toku postępowania nie dowiedli okoliczności faktycznych , które to domniemanie mogłyby skutecznie po stronie Teatru , obalić.

Wskazując na podstawy faktyczne takiego wniosku prawnego argumentował , że żądający nietrafnie braku dobrej wiary po stronie pozwanej upatrują w treści orzeczenia Sądu Okręgowego w K.z dnia 26 czerwca 2012r, w sprawie o sygnaturze (...), którym został prawomocnie oddalony wniosek Teatru o zasiedzenie spornej nieruchomości ze wskazaniem , iż posiadanie strony pozwanej/ ówczesnie wnioskodawcy / , a uprzednio jej poprzednika prawnego było posiadaniem w złej wierze.

Sąd uznał , iż w rozstrzyganej obecnie sprawie , nie jest związany dokonaną wówczas oceną charakteru tego posiadania. Taki wniosek wynika stąd ,że dokonał w tym zakresie własnych ustaleń faktycznych , opartych na dowodach , które nie były brane pod uwagę , weryfikowane i oceniane z punktu widzenia relewantnych dla wyciągniętych wniosków faktów przez Sąd orzekający o żądaniu nabycia prawa własności przez zasiedzenie.

Podstawą dla tych samodzielnych i odmiennych z rozważanego punktu widzenia ustaleń jest dokument oświadczenia A. S. (1) z 24 czerwca 1976r [Sąd I instancji przez pomyłkę posługuje się datą 23 czerwca 1976r] , w którym to oświadczeniu stwierdził on wyraźnie iż nie kwestionuje decyzji o wywłaszczeniu i że chodzi mu wyłącznie o wypłatę odpowiedniego odszkodowania , odpowiadającego jego aktualnemu udziałowi w nieruchomości.

Oświadczenie to należało rozumieć i tak zapewne zostało zrozumiane przez organy administracyjne prowadzące postępowanie w przedmiocie wywłaszczenia nieruchomości stanowiącej aktualnie działkę nr (...) , że tym samym, jedyny dotąd kwestionujący decyzję wywłaszczeniową jej współwłaściciel, odstępuje od jej podważania , potwierdzając , że jej odpis otrzymał. Godzi się z nią , żądając jedynie zwiększenia , określonej w tej decyzji kwoty należnego mu odszkodowania poprzez jego ustalenie według aktualnych , na 1976r cen i wykazanej w tym czasie wysokości jego udziałów w prawie własności tej realności.

Organ administracji uznał to oświadczenie za cofnięcie odwołania. Taka ocena doprowadziła do opatrzenia decyzji z dnia 17 października 1973r adnotacją o jej prawomocności.

Mając uzasadnione w tych okolicznościach przekonanie co do tego ,że decyzja wywłaszczeniowa nie będzie już wzruszona , organy administracyjne przystąpiły do czynności mających na celu realizowanie inwestycji dla jakiej dokonano wywłaszczenia tj. budowy zaplecza Teatru(...) - obecnie (...) strony pozwanej.

Sąd Okręgowy podkreślił także , że Sąd wydając postanowienie w sprawie (...) , uznał za podstawę faktyczną wniosku o zły wierze Teatru i jego poprzednika w zakresie posiadania spornej nieruchomości ustalenie , że inwestor inwestycji na niej – Skarb Państwa był przekonany o nieistnieniu ostatecznej decyzji wywłaszczeniowej – i jako dowód tego przeświadczenia inwestora , wskazał na pismo (...) z 11 czerwca 1976r.

Natomiast w obecnie prowadzonym postępowaniu ustalono , że już po dacie tego dokumentu bo 24 czerwca 1976r A. S. (1) złożył wskazywane wyżej oświadczenie, które zasadniczo zmieniło podstawy oceny charakteru posiadania spornej realności Dokumentu tego [ani faktu zaopatrzenia decyzji wywłaszczeniowej w klauzulę prawomocności z dniem 30 czerwca 1976r], Sąd orzekający w przedmiocie żądania zasiedzenia nie uwzględnił w swoich ustaleniach i rozważaniach prawnych.

Tymczasem , jak argumentował ad niższej instancji , to oświadczenie stwarzało z rozważanego punktu widzenia, nową zupełnie sytuację, w której inwestor miał zapewnienie jedyne go właściciela, który odwołał się od decyzji wywłaszczeniowej ,że rezygnuje z odwołania domagając się jedynie świadczenia kompensującego utratę własności gruntu na której inwestycja ma być prowadzona.

Inwestor nie mógł inaczej rozumieć tej nowej sytuacji jak tylko w taki sposób ,że postępowanie wywłaszczeniowe jest zakończone , działka przeszła na własność Skarbu Państwa i można realizować inwestycję / zgodna z celem wywłaszczenia /.

Potwierdzeniem poprawności tego rozumowania było także to , iż w krótkim czasie od oświadczenia A. S. (1), we wrześniu 1976r podjęta została nowa decyzja o ustaleniu wysokości należnego odszkodowania [zgodna w pełni z postulatem A. S. (1) co do zwiększenia tego świadczenia], a w lipcu 1977r decyzja zatwierdzająca wniosek Dyrekcji Rozbudowy Miasta K. (...) z dnia 26 maja 1977r w sprawie planu realizacyjnego rozbudowy zaplecza Teatru (...) przy ówczesnej ul (...).

Dokumenty te, wydawane przez uprawnione do tego organy , miały zasadnicze znaczenie dla oceny dobrej wiary poprzednika prawnego Teatru , który obejmował tę nieruchomość w posiadanie aby zrealizować planowaną infrastrukturę na potrzeby działalności statutowej Teatru. Dobrą wiarę należy po jego stronie przyjmować począwszy od października 1976r , kiedy uprawomocniła się [wskazana wyżej] uzupełniająca decyzja administracyjna o przyznaniu odszkodowania za wywłaszczenie.

Od tego czasu, aż do kwietnia 2001r , w stosunku do spornej nieruchomości, żadne roszczenia wywłaszczonych lub ich następców prawnych nie były formułowane . To upewniało Skarb Państwa , a po ukończeniu inwestycji i przekazaniu mu posiadania jej w listopadzie 1989r , także pozwany Teatr , któremu władztwo nad nieruchomością , iż stanowi ona jego własność.

To , że wówczas nie zadbano o wpis Skarbu Państwa jako właściciela do księgi wieczystej nie zmieniło tego przekonania .

Sąd Okręgowy pokreślił , że budowa (...)Teatru była dużą , długoletnią i kosztowną inwestycją , której Skarb Państwa nie podejmowałby bez uprzedniego uregulowania kwestii własności gruntu na której była realizowana .

W takim samym też przekonaniu o uregulowaniu tytułu właścicielskiego do niej pozostawał Teatr , który informacje na temat kwestii formalnych mógł mieć od osób działających z ramienia inwestora czyli Skarbu Państwa , który uznawał się za właściciela.

Strona pozwana, dla której potrzeb statutowych wznoszono zaplecze nowej sceny na części spornej działki, popierał inwestycję, ponaglał o jej ukończenie i po jej wybudowaniu przejął ją i w sposób niezakłócony posiadał w dobrej wierze do kwietnia 2001r.

W październiku 2001r / Sąd omyłkowo w tym miejscu utożsamia czas wydania decyzji kasatoryjnej Wojewody z czasem złożenia wniosku przez E. W. (1) o rozpoznanie odwołania jej poprzednika prawnego/ doszło do uchylenia decyzji wywłaszczeniowej ale jak wynika z uzasadnienia decyzji dlatego, że czas jaki upłynął od jej wydania tj. 28 lat i zmiana przepisów wymagają zbadania sprawy od nowa.

Samo uchylene, zdaniem Sadu Okręgowego nie pozbawiało automatycznie posiadacza nieruchomości przeświadczenia, iż jego posiadanie jest posiadaniem w dobrej wierze.

Wynik postępowania wywłaszczeniowego nie był ani wtedy tj. w 2001r ani nie jest do dzisiaj wiadomy, a w samym charakterze władztwa Teatru nad tym gruntem nic się nie zmieniło. [jego zakres i treść nadal odpowiada władztwu właścicielskiemu].

Uchylene decyzji z 17 października 1973r oznacza wprawdzie zniweczenie jej skutków w postaci odjęcia właścicielom własności gruntu, którego dotyczy. Ale nadal postępowanie wywłaszczeniowe nie jest merytorycznie zakończone.

Sąd odwołał się przy tym, do motywów wyroku WSA w K., który w sprawie (...) . oddalając skargę Teatru od decyzji Wojewody uchylającej decyzję wywłaszczeniową wskazał jaki ma być zakres ponownego rozpoznawania sprawy przez organ I instancji, w tym w szczególności, iż „ konieczne będzie zbadanie w świetle tych (aktualnych) obowiązujących przepisów materialno- prawnych przesłanek wywłaszczenia czyli celów na jakie dopuszczona jest ta forma ingerencji państwa w sferę praw podmiotowych jednostki . Następnie zaś w zależności od rozwoju sprawy o ile okazałoby się że wskazany cel publiczny nie może być zrealizowany inaczej jak przez odjęcie prawa własności – to ustalenia będzie wymagał zakres wywłaszczenia i wysokość odszkodowania. „

Podkreślił jednak, że z rozważanego punktu widzenia, nie można nie uwzględnić jednak tego, jaki stan wywołała już, w sposób nieodwracalny, decyzja wywłaszczeniowa z 17 października 1973r ani nie brać pod rozwagę, że cel wywłaszczenia został w całości zrealizowany już w 1989r, na długo przed jeszcze przed jej uchyleniem.

Uznał, że ewentualne roszczenia odszkodowawcze współwłaścicieli, których pozbawiono tą decyzją prawa własności lub ich następców prawnych, mogą być przedmiotem odrębnie formułowanych i rozpoznawanych roszczeń.

Dodatkowym argumentem za oceną, iż najpierw Skarb Państwa, a okresach za które dochodzone są roszczenia powodów, (...) Teatr (...) w K., byli posiadaczami działki nr (...) w dobrej wierze, Sąd niższej instancji uczynił także wynik postępowania, w którym dwie spośród współwłaścicielek przedmiotu sporu, P. S. (1) i A. K. (1), domagały się od Teatru wydania części tej nieruchomości w stanie niezabudowanym.

W pierwszej kolejności uznał, że w tej sytuacji tylko w stosunku do roszczeń tylko tych dwóch współwłaścicielek mogła mieć zastosowanie norma art 224 §2 kc

Po wtóre ocenił, że skoro powództwo windykacyjne zostało uznane wyrokiem z dnia 22 lipca 2016r za nieuzasadnione w całości, rozstrzygnięcie to ma walor prawomocności, a zapadło później aniżeli postanowienie oddalające wniosek Teatru o zasiedzenie, taka treść orzeczenia o roszczeniu windykacyjnym stanowi dodatkowy argument za potwierdzeniem po jego stronie, w okresie objętym żądaniem powodów, przymiotu posiadacza w dobrej wierze.

Odwołał się przy tym również do motywów wyroku oddalającego żądanie wydania wskazując, że Sąd wówczas, chociaż tylko pośrednio, potwierdził dobrą wiarę po stronie Teatru, stwierdzając, iż nie sposób przyjąć, że taka inwestycja jak rozbudowa budynku z którego miał korzystać, mogła być realizowana bez uregulowania stanu prawnego nieruchomości.

W związku z tym inwestor - Skarb Państwa- działał w usprawiedliwionym przekonaniu o swych niekwestionowanych właścicielskich prawach do gruntu.

Wszystko do potwierdza zdaniem Sądu Okręgowego trafność wniosku , że roszczenia dochodzone przez powodów nie są usprawiedliwione.

Ich uwzględnienie , niezależnie od powoływanych wcześniej przyczyn , wyłącza także ocena , że dochodzenia ich nie daje się pogodzić z zasadami współżycia społecznego

Taki wniosek , zdaniem Sądu I instancji jest uzasadniony dlatego , , iż gdyby którakolwiek z wywłaszczonych osób sprzeciwiła się , w odpowiednim czasie, budowie zaplecza Teatru i sygnalizowała swoje roszczenia do gruntu to zapewne budynek, zajmujący w części działkę nr (...) by nie powstał.

Pomimo prawnych możliwości jakie mieli wywłaszczeni właściciele – przez dwadzieścia osiem lat nikt z nich nie negocjował uprawnień Skarbu Państwa do zainwestowania nieruchomości .

Wobec tego jako nadużycie prawa podmiotowego należy traktować obecne dochodzenie wynagrodzenia i zwrotu korzyści , które mógłby przynosić tak zagospodarowany teren.

Sąd I instancji podkreślił przy tym , że zagospodarowanie to było możliwe tylko dzięki środkom budżetowym zaangażowanym przez Skarb Państwa , a w pokrywaniu kosztów inwestycyjnych powodowie ani ich poprzednicy prawni nie mieli żadnego udziału.

To tym bardziej usprawiedliwia to ocenę , iż dochodzenie wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości czy zwrotu pożytków, w postaci korzyści z wykorzystania części działki na parking jest przejawem nadużycia prawa, które nie może korzystać z ochrony. Szczególnie w takich warunkach , kiedy Teatr nigdy w ten sposób tego gruntu nie wykorzystywał przeznaczając go wyłącznie na swoje potrzeby związane z realizacją zadań statutowych.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania była norma art. 98 kpc.

W konsekwencji powodowie zostali też zobowiązani do zwrotu na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Krakowie brakującej części wydatków związanych z postępowaniem , a to pokrytej tymczasowo ze środków budżetowych brakującej części wynagrodzenia biegłego , która złożyła opinię w sprawie.

W sposób skuteczny pod względem formalnym , apelacje od tego wyroku złożyli :

E. W. (1) , M. W. (1) , M. W. (2) , P. S. (1) i A. K. (1).

Ponieważ zakresy zaskarżenia oraz zarzuty na których opierały się wszystkie środki odwoławcze były tożsame , zostaną przedstawione łącznie , a samodzielność każdego z nich zostanie uwidoczniiona poprzez osobne wskazanie na treść ich wniosków , odrębnych dla każdego ze środków odwoławczych .

Apelacje powodów , obejmujące punkty I , II , III oraz V sentencji wyroku Sądu Okręgowego, zostały oparte na następujących zarzutach :

- naruszenia prawa materialnego poprzez:

a/ nietrafne zastosowanie dla oceny zgłoszonych roszczeń art. 224 §1 kc oraz niezastosowanie art. 225 kc mimo , że strona pozwana była, w okresach za które powodowie dochodzili swoich roszczeń uzupełniających posiadaczem nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) w złej wierze.

b/ nieprawidłowość zastosowania przez Sąd art. 224 §1 kc , której skarżący upatrywali także w nieuzasadnionym wniosku zgodnie z którym fakt , że w chwili objęcia w posiadanie posiadacz jest w dobrej wierze , wyklucza możliwość dochodzenia przez właściciela rzeczy wobec niego roszczeń uzupełniających.

Ich zdaniem , ocena dobrej lub złej wiary po jego stronie powinna być dokonywana odrębnie w każdym okresie posiadania przedmiotu, za których właściciel dochodzi tego rodzaju roszczeń,

c/ niepoprawną wykładnię art. 224 §2 kc oraz 225 kc w zw z art. 151 kc.

Ta wada miała polegać na tym , iż oddalenie na podstawie tej ostatnio wymienionej normy roszczenia o wydanie nieruchomości , wyklucza uprawnienie właścicieli do domagania się od posiadacza przedmiotu ich prawa wynagrodzenia za korzystanie z niego,

d/ nieprawidłową wykładnię art. 224 §2 kc w zw. z art. 209 kc jako konsekwencji uznania przez Sąd I instancji , iż przepis art. 224 §2 kc nie może mieć zastosowania w odniesieniu do roszczeń uzupełniających wszystkich , gdy tylko niektórzy spośród współwłaścicieli nieruchomości wytoczyli powództwo windykacyjne przeciwko posiadaczowi ,

e/ naruszenie art. 2,3 ust. 1 oraz 4 ustawy o księgach wieczystych i hipotece , wobec niezastosowania tych przepisów oraz art. 6 kc i 7 kc , poprzez nie uwzględnienie ich treści, w następstwie czego Sąd I instancji niezasadnie przyjął , że to powodowie mają dowodzić okoliczności faktycznych potwierdzających , iż pozwany Teatr nie był posiadaczem nieruchomości , która jest podstawą sporu , w dobrej wierze,

f/ niezasadne zastosowanie art. 5kc co doprowadziło do nieusprawiedliwionego uznania roszczeń powodów jako przejawu działania sprzecznego z zasadami współżycia społecznego ,

g/ naruszenie art. 121 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami poprzez nie wzięcie pod uwagę przy ocenie roszczeń powodów , że właściciel traci własność nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego dopiero z chwilą ostateczności decyzji wywłaszczeniowej ,

h/ naruszenie art. 16 kodeksu postępowania administracyjnego wobec nie wzięcia przez Sąd I instancji pod rozwagę , że w oparciu o ten przepis Sądy cywilne są związane decyzjami administracyjnymi.

Takie związanie , którego Sąd Okręgowi niepoprawnie nie uwzględnił, dotyczy w rozstrzyganej sprawie decyzji Wojewody (...) z 22 października 2001r uchylającej decyzję wywłaszczeniową z 17 października 1973r. ,

- naruszenia prawa procesowego , w sposób mający dla treści zaskarżonego orzeczenia istotne znaczenie;

1/ art. 233 § 1 kpc, wobec dokonania dowolnej a nie swobodnej oceny notatki służbowej z dnia 24 czerwca 1976r oraz adnotacji o stwierdzeniu prawomocności decyzji wywłaszczeniowej .

Ocena ta była także niezgodna z treścią art 67,68 i 137 kodeksu postępowania administracyjnego w brzmieniu obowiązującym w 1976r ,

2/ art. 365 §1 kpc wobec nie uwzględnienia przy orzekaniu o roszczeniach skarżących kwalifikacji stanu posiadania spornej nieruchomości przez Teatr i jego poprzednika prawnego Skarbu Państwa , dokonanej w prawomocnie zakończonym postępowaniu w sprawie o sygnaturze (...)SO w (...), który oddalił wniosek o zasiedzenie działki (...).

Wada ta miała także polegać na uznaniu , iż notatka o której była mowa wyżej , nie była elementem stanu faktycznego , który zdecydował o takiej ocenie ówczesnego żądania posiadacza spornej nieruchomości,

- błędów w ustaleniach faktycznych , które zdaniem apelujących , miały polegać na :

I/ przyjęciu , że w chwili obejmowania nieruchomości w posiadanie , co miało miejsce w 1989r pozwany Teatr miał przymiot posiadacza w dobrej wierze, w rozumieniu tego pojęcia jakim posługuje się norma art. 7 kc.,

II/ ustaleniu , że [nawet gdyby założyć , że wówczas był takim posiadaczem , dobra wiara po jego stronie nie została wyłączona na skutek uchylecia decyzji wywłaszczeniowej przez Wojewodę (...) decyzją z 22 października 2001r

W oparciu o takie zarzuty ;

I. powodowie E. i M. małżonkowie W. domagali się takiej zmiany wyroku Sądu Okręgowego w następstwie której :

- na ich rzecz łącznie zostanie zasądzona od strony pozwanej kwota 234 882,98 zł z ustawowymi odsetkami od kwot częściowych i w terminach szczegółowo określonych w żądaniu apelacyjnym skarżących ,

- tylko na rzecz E. W. (1) zostanie zasądzona kwota 1000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 1996r do dnia zapłaty oraz

- strona pozwana zostanie obciążona obowiązkiem świadczenia na rzecz obydwójga małżonków kosztów procesu oraz postępowania apelacyjnego.

II . powódka P. S. (1) wniosła o wydanie przez Sąd II instancji rozstrzygnięcia reformatoryjnego w następstwie którego zostanie na jej rzecz od strony pozwanej zasądzona kwota 165 001, 34 zł z ustawowymi odsetkami od sum częściowych i w terminach szczegółowo określonych we wniosku środka odwoławczego , a ponadto Teatr zostanie obciążony na rzecz skarżącej kosztami procesu oraz postępowania przed Sądem II instancji,

III. powódka A. K. (1) wniosła o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez zasądzenie dla niej od strony przeciwnej kwoty łącznej 74 325, 55zł wraz z ustawowymi odsetkami od sum częściowych i w terminach ściśle oznaczonych w żądaniu zmiany.

Postulowała także obciążenie przeciwnika procesowego kosztami procesu oraz postępowania apelacyjnego.

IV. powód M. W. (2) domagał się wydania przez Sąd II instancji wyroku zmieniającego , na podstawie którego dla niego od pozwanego Teatru , zostanie zasądzona ogólna kwota 45 748, 77 zł z ustawowymi odsetkami od sum częściowych liczonych od terminów ściśle oznaczonych w żądaniu jego apelacji.

Poza tym strona pozwana zostanie zobowiązana do świadczenia na jego rzecz kosztów należnych za postępowania przez Sądami obu instancji.

Odpowiadając na apelacje wskazanych powodów,(...)Teatr (...) w K., domagał się ich oddalenia jako pozbawionych usprawiedliwionych podstaw oraz obciążenia każdego ze skarżących odrębnie , kosztami postępowania apelacyjnego.

W ramach zaprezentowanego w niej stanowiska odniósł się polemicznie do wszystkich zarzutów apelacyjnych , powtarzając w istocie dotąd prezentowane argumenty.

Wniósł o uzupełnienie postępowania poprzez przeprowadzenie dowodu z notatki służbowej z 4 sierpnia 2014r dla potwierdzenia czasu w jakim w archiwum urzędu miasta zostały odnalezione dokumenty mające związek z postępowaniem wywłaszczeniowym dotyczącym spornej nieruchomości , które stały się podstawą ustaleń Sądu Okręgowego w K.w sprawie o wydanie nieruchomości.

Strona pozwana twierdziła w związku z nim , iż dokumenty te nie były znane Sądowi Okręgowemu w K., rozstrzygającemu w sprawie oznaczonej sygnaturą (...)o wniosku strony pozwanej o ustalenie nabycia prawa własności spornej działki przez zasiedzenie.

Drugim dokumentem dowód z którego był wnioskowany w odpowiedzi na apelację był wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 10 stycznia 2018r wydany w sprawie o sygnaturze (...) wraz z uzasadnieniem.

Na jego podstawie Sąd uchylił postanowienia Ministra Infrastruktury i Budownictwa w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody (...) z 22 października 2001r uchylającej decyzję wyłączeniową z 17 października 1973r.

Odpowiedź na apelację złożył także interwenient uboczny po stronie pozwanej Skarb Państwa - Prezydent Miasta K. , reprezentowany w postępowaniu przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.

Także on wnosił o oddalenie wszystkich apelacji jako bezzasadnych oraz przyznania na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej , od każdego odwołujących się powodów, kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

Rozpoznając apelacje , Sąd Apelacyjny rozważył :

Środki odwoławcze powodów nie są uzasadnione i podlegają oddaleniu.

Ponieważ wszystkie opierają się na tych samych co do treści i identycznie motywowanych zarzutach, zostaną ocenione przez Sąd II instancji łącznie.

Rozpoczynając tę ocenę od zarzutu natury procesowej w ramach którego powodowie kwestionują sposób dokonania przez Sąd Okręgowy oceny zgromadzonych dowodów przypomnieć należy , że skuteczne postawienie tego zarzutu wymaga od strony wykazania na czym , w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów , polegała nieprawidłowość postępowania Sądu, w zakresie ich oceny i poczynionych na jej podstawie ustaleń.

W szczególności strona ma wykazać dlaczego obdarzenie jednych dowodów wiarygodnością czy uznanie, w odróżnieniu od innych, szczególnego ich znaczenia dla dokonanych ustaleń , nie da się pogodzić z regułami doświadczenia życiowego i [lub] zasadami logicznego rozumowania , czy też przewidzianymi przez procedurę regułami dowodzenia.

Nie oparcie stawianego zarzutu na tych zasadach , wyklucza uznanie go za usprawiedliwiony, pozostając dowolną , nie doniosłą z tego punktu widzenia , polemiką oceną i ustaleniami Sądu niższej instancji.

/ por. w tej materii , wyrażające podobne stanowisko , powołane tylko przykładowo, orzeczenia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2001, sygn. IV CKN 970/00 i z 6 lipca 2005 , sygn. III CK 3/05 , obydwie powołane za zbiorem Lex/

Ponadto nie można tracić z pola widzenia również tego , iż swobodna ocena dowodów stanowi jeden z podstawowych elementów składających się na jurysdykcyjną kompetencję Sądu , który dowody bezpośrednio przeprowadza.

Ma to m. in. i takie następstwo , że nawet w sytuacji w której z treści dowodów można , w zakresie ustaleń , wyprowadzić równie logiczne , chociaż przeciwne do przyjętych przez Sąd I instancji wnioski , to zarzut naruszenia normy art. 233 §1 kpc , pomimo to , nie zostanie uznany za usprawiedliwiony.

Dopóty , dopóki ocena przeprowadzona przez Sąd ocena mieści się w granicach wyznaczonych przez tę normę procesową i nie doznały naruszenia wskazane tam jej kryteria , Sąd Odwoławczy obowiązany jest ocenę tę , a co za tym idzie także wnioski z niej wynikające dla ustaleń faktycznych , aprobować .

To , w jaki sposób skarżący motywują ten zarzut [negując jedynie ocenę dowodu z postaci notatki służbowej z 24 czerwca 1976r oraz urzędowej adnotacji o stwierdzeniu prawomocności decyzji wyłączeniowej z 17 października 1973r ,[w której potwierdzono taki jej walor z dniem 30 czerwca 1976 r] , wyklucza jego podzielenie.

Pomimo redakcyjnego rozbudowania tego zarzutu argumentacja wspierająca go sprowadza się do przedstawienia własnej interpretacji wiarygodności i znaczenia prawnego tych dokumentów w świetle obowiązujących [zdaniem skarżących] w czasie ich powstania przepisów regulujących postępowanie administracyjne.

Nie jest ona wystarczającą dla podzielenia stawianego zarzutu tym bardziej , że nie można w jakimkolwiek zakresie podzielić jej trafności w odniesieniu do znaczenia prawnego tych dokumentów.

Jak trafnie podniósł w odpowiedzi na apelację interwenient uboczny , brak było podstawy normatywnej w oparciu o którą , na podstawie obowiązującego w 1976r kodeksu postępowania administracyjnego [ustawa z 14 czerwca 1960r DzU z 1960 Nr 30 poz. 168] organ I instancji był zobowiązany do przesłania organowi odwoławczemu oświadczenia strony o cofnięciu uprzednio złożonego odwołania od decyzji , celem formalnego umorzenia przez ten organ postępowania odwoławczego./por. treść art. 110-122 ówczesnego k. p.a. /.

Przepis taki/ art. 137 / został wprowadzony do porządku prawnego dopiero na podstawie noweli kodeksu dokonanej ustawą z dnia 31 stycznia 1980r o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz zmianie ustawy kodeks postępowania administracyjnego [jedn. tekst DzU z 1980 Nr 9 poz. 26].

W warunkach , gdy jedyny odwołujący się od decyzji wywłaszczeniowej współwłaściciel nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) wyraźnie w swoim oświadczeniu z 24 czerwca 1976 wobec organu I instancji cofnął uprzednio złożone odwołanie , organ ten mógł zinterpretować jej jako podstawę do uznania , że decyzja ma / szczególnie co do orzeczenia o wywłaszczeniu prawa własności do niej / walor ostateczności, którego następstwem była formalna adnotacja o niej w dacie 30 czerwca 1976r.

Wyrazem jedynie własnej oceny skarżących jest także kwestionowanie przez nich , w ramach omawianego zarzutu , oceny przez Sąd I instancji treści notatki urzędowej zawierającej oświadczenie A. S. (1) , która ich zdaniem nie spełniała wymogów kodeksowych, a wobec tego nie miała charakteru protokołu z czynności urzędowej, w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego- tym samym nie będąc czynnością urzędową , wywołującą skutek prawny dla dalszego jego przebiegu i ostatecznego wyniku.

Wbrew temu stanowisku treść tego dokumentu / por. k. 449 akt / spełnia wszystkie wymagania , które takiemu dokumentowi jako protokołowi czynności w ramach postępowania administracyjnego stawiał ówczesny przepis art. 68 k.p.a. Wobec tego czynność w ten sposób udokumentowana mogła zostać potraktowana jako wywierająca skutek w ramach procedury administracyjnej.

Co więcej, zgodność zawartych w tym protokole zapisów oraz oświadczeń, w szczególności odwołującego się A. S. (1) z ówczesną rzeczywistością potwierdził w sposób nie budzący wątpliwości, uczestniczący w tej czynności , przesłuchany w charakterze świadka A. K. (3) / por. k.559-560 akt /

Nie mają też racji skarżący podnosząc zarzut naruszenia art. 365 §1 kpc

Sąd Okręgowy, rozstrzygając o roszczeniach zgłoszonych przez powodów był związany tylko samą, zawartą w sentencji postanowienia Sądu Okręgowego z K. z dnia 26 czerwca 2012r , wydanego w sprawie (...), jego wypowiedzią , którą zdecydował o oddaleniu wniosku (...)Teatru o nabycie przez zasiedzenie prawa własności objętej sporem nieruchomości składającej się z działki oznaczonej obecnie numerem ewidencyjnym (...).

/por . także w tej materii, wskazane jedynie dla przykładu judykaty Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2000r , sygn. II CKN 655/98, z 13 stycznia 2013, sygn. III CSK 94/10 oraz z 15 stycznia 2015, sygn.. IV CSK 181/14 - wszystkie powołane za zbiorem Legis /.

Z granic tego związania wykluczone są motywy / przyczyny / , które zdecydowały o treści rozstrzygnięcia / sentencji/ , chyba , że mogą one posłużyć dla określenia zakresu mocy wiążącej wypowiedzi zawartej w treści rozstrzygnięcia [co w rozpoznawanej sprawie jest zagadnieniem prawnie niedoniosłym]

/ por. bliżej także , zbieżne z zaprezentowanym , stanowisko SN zawarte w orzeczeniach z dnia 15 lutego 2007 , sygn. II CSK 452/06 oraz z 20 stycznia 2015 , sygn. V CK 210/14 - obydwu powołane za zbiorem Legalis/.

Nieco inaczej kwestię tę ujmując , Sąd Okręgowy a także Sąd Apelacyjny, w ramach rozpoznawania apelacji powodów , były zobowiązane , oceniając zgłoszone przez powodów roszczenia , przyjmować , że Teatr nie nabył w drodze zasiedzenia tytułu własności do spornej nieruchomości.

Nie były natomiast związane przyczynami takiej oceny , wskazanymi w motywach postanowienia z dnia 26 czerwca 2012r.

Nie mogły też prowadzić dowodów , mających wskazywać na fakty , które mogłyby podważać podstawy takiej , prawomocnej oceny żądania zasiedzenia.

W tym kontekście trzeba jednak dostrzec i zaakcentować , że stan związania prawomocnym wyrokiem, także gdy chodzi o rozstrzygnięcia o charakterze prejudycjalnym , odnosi się tylko do stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, po którym nastąpiło wydanie prawomocnego rozstrzygnięcia.

Stan związania może uchylić pojawienie się nowych, istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności albowiem zakaz ponownego prowadzenia sporu odnosi się do tych samych okoliczności faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia w zakończonym prawomocnie postępowaniu . W warunkach ujawnienia się takich, nowych [innych] okoliczności nie można mówić o ponownej weryfikacji tych samych faktów.

/ por. także stanowisko SN zawarte w wyroku z dnia 27 czerwca 2014r , sygn. V CSK 433/13/

Taka sytuacja miała miejsce w okolicznościach dotyczących rozstrzyganego sporu albowiem jak wynika z ustaleń Sądu I instancji na trwające kilkanaście lat postępowanie w przedmiocie zasiedzenia spornej realności nałożyło się postępowanie zainicjowane przez jej współwłaścicielki A. K. (1) i P. S. (1), w ramach którego domagały się od Teatru wydania tej części działki nr (...) / w stanie wolnym od znajdującego się tam budynku / która była zajęta pod zaplecze jego (...). Podstawą normatywną tego żądania był art. 151 kc.

Postępowanie zapoczątkowane 30 października 2003r w sprawie o sygnaturze(...) w Sądzie Rejonowym dla K. w K. ostatecznie zakończyło się, prawomocnym w dacie orzekania o roszczeniach uzupełniających powodów, wyrokiem, Sądu Okręgowego w K.z dnia 22 lipca 2016r w sprawie o sygnaturze(...).

Sąd oddalił w całości żądania windykacyjne powódek, uznając , że nie dowiodły realizacji przesłanek z art. 151 kc.

Także i sentencją tego orzeczenia w zakresie oddalenia żądania windykacyjnego właścicielek przeciwko posiadaczowi nieruchomości, w zakresie objętym roszczeniami uzupełniającymi Sądy obu instancji rozstrzygając spór stron o nie , są związane.

W związku z argumentacją skarżących na której także opiera się omawiany zarzut , dotyczący tego , że Sąd Okręgowy oddalając wniosek o zasiedzenie uczynił podstawą faktyczną swojego rozstrzygnięcia także , omówioną wcześniej, notatkę z 24 czerwca 1976r [i pomimo jej treści uznał brak podstaw uwzględnienia żądania Teatru , wskazać należy że jak wynika z treści uzasadnienia tego postanowienia dokument ten nie został wymieniony w tych motywach jako podstawa dokonywania ustaleń .

Sąd ogólnie odwołuje się w nim do akt wywłaszczeniowych jako całości aby następnie , na podstawie wybranych z nich przez siebie dokumentów ustalić m. in okoliczności związane z faktem wniesienia odwołania od decyzji wywłaszczeniowej przez A. S. (1) oraz co do tego , że m. in wobec skupienia przez niego w jednym ręku większej niż w dacie 17 października 1973r liczby udziałów w prawie własności , wywłaszczanej nieruchomości doszło do wydania uzupełniającej decyzji w przedmiocie należnego odszkodowania z 13 września 1976r za odjęcie prawa własności do parceli katastralnej(...) , odpowiadającej obecnie działce ewidencyjnej nr (...) / por. k. 123 i 124 akt /

Notatka zawierająca oświadczenie A. S. (1) o cofnięciu odwołania od decyzji w przedmiocie wywłaszczenia , podobnie jak fakt zaopatrzenia decyzji wywłaszczeniowej w adnotację o prawomocności , będącej następstwem tego oświadczenia , potraktowanego jako cofnięcie uprzednio złożonego odwołania były podstawą ustaleń faktycznych wyroku Sądu Okręgowego w K.z dnia 22 lipca 2016r w sprawie (...) - oddalającego roszczenie windykacyjne P. S. (1) i A. K. (1). Wynika to wprost z motywów tego wyroku , w części poświęconej źródłom dowodowym tych ustaleń.

/por. k. 504-505 akt / M. in. dokument notatki służbowej , jak wynika z tych motywów stał się podstawą oceny prawnej na podstawie której roszczenia te zostały oddalone jako nieusprawiedliwione.

Nie mają zatem racji skarżący upatrując realizacji weryfikowanego zarzutu w tym , że Sąd Okręgowy nie uwzględnił , iż notatka z 24 czerwca 1976r była źródłem ustaleń faktycznych i oceny prawnej wyrażonej już rozstrzygnięciu oddalającym żądanie zasiedzenia.

Uznanie tego twierdzenia za niezasadne ma m. in . i tę konsekwencję, iż Sąd Okręgowy , w obecnie prowadzonym postępowaniu mógł samodzielnie , opierając się także na treści tej notatki a także , na fakcie iż decyzji wywłaszczeniowej została nadana , w związku z oświadczeniem w tym dokumencie stwierdzonym , adnotacja o prawomocności ocenić zgromadzony w sprawie materiał procesowy i w opraniu o dyrektywę dotyczące sposobu dokonywania oceny dowodów tak aby mieściła się w granicach oceny swobodnej i na jej podstawie dokonać weryfikacji przesłanek normatywnych roszczenia powodów . W tym mógł samodzielnie , niezależnie od oceny dokonanej w sprawie o zasiedzenie dokonać kwalifikacji posiadania nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) w części zajętej przez infrastrukturę służącą (...) przez pozwaną Teatr, w okresie doniosłym dla rozstrzygnięcia.

W związku ze sformułowanymi powyżej wnioskami , za zbędny dla ustalenia relewantnych dla rozstrzygnięcia okoliczności , Sąd Apelacyjny uznał wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z notatki wskazującej datę w której odnaleziona została część dokumentów postępowania wywłaszczeniowego tym wskazywana już wielokrotnie notatka z czynności złożenia oświadczenia przez A. S. (1).

Wobec takiej oceny , wniosek strony pozwanej został oddalony.

Odparcie omówionych wyżej zarzutów natury procesowej, wyklucza także podzielenie sformułowanego przez skarżących zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych.

Nietrafnie uznają oni , że błąd ten polega na przyjęciu , że z chwilą objęcia spornej części nieruchomości w posiadanie strona pozwana była posiadaczem w dobrej wierze , a nic w tym zakresie nie zmieniło uchylenie decyzji wywłaszczeniowej przez Wojewodę (...) decyzją kasatoryjną podjętą w trybie nadzoru z 22 października 2001r.

Uwzględniając , że zgodnie z art. 7 kc posiadacz może skutecznie odwołać się do domniemania dobrej wiary , przy braku podstaw do zakwestionowania ustalonych przez Sąd Okręgowy faktów opisujących :

- sposób podejmowania czynności związanych z wydaniem decyzji wywłaszczeniowej dla realizacji celu publicznego polegającego na wzniesieniu (...) Teatru i jego zaplecza ,
- rzeczywistego zrealizowania , wyłącznie ze środków budżetu Państwa tego celu, na tym gruncie ,
- późniejszego przejścia tak zagospodarowanej nieruchomości od Skarbu Państwa przez Teatr , począwszy od listopada 1989r r,
- braku jakichkolwiek przejawów sprzeciwu wobec takiego stanu rzeczy przez pozbawionych własności właścicieli lub ich następców , w okresie od daty stwierdzenia prawomocności decyzji wywłaszczeniowej [30 czerwca 1976r] aż do 22 października 2001r , kiedy Wojewoda ją uchylił ,

należy ocenić stawiany zarzut jako nietrafny.

Chybiony jest on również o ile opiera się na twierdzeniu , że dobra wiarę posiadacza wyłączała ta decyzja organu nadzoru.

Dla porządku , na wstępie należy wskazać , że wedle zgodnego stanowiska przedstawicieli doktryny i orzecznictwa SN , które Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym sprawę podziela , dobra wiara posiadacza to stan , w którym pozostaje on jakkolwiek w błędnym ale sprawiedliwym okolicznościach przekonaniu , że korzystając z przedmiotu władztwa , realizuje swoje prawo, a przy dołożeniu należytej staranności nie mógłby się dowiedzieć o jego rzeczywistym stanie prawnym.

Trzeba przy tym też mieć na uwadze , że samo dowiedzenie się o tym , że przeciwko posiadaczowi zostało wytoczone powództwo o wydanie posiadanej rzeczy nie zawsze musi się łączyć z utratą tak rozumianej dobrej wiary . Wszystko zależy od okoliczności konkretnej sprawy.

/ por. w tej kwestii także uwagi K. Górskiej w komentarzu do kodeksu cywilnego pod redakcją E. Gniewka s. 432, R. Trzaskowskiego w opracowaniu Roszczenia uzupełniające s. 46 a także orzeczenia SN z 13 stycznia 2010r , sygn. II CSK 374/09 i z 8 czerwca 2017r , sygn. V CSK 584/16 , obydwie powołane za zbiorem Legalis./

Przeciwko tej części zarzutu powodów przemawia ustalona niewadliwie przez Sąd Okręgowy treść motywów decyzji Wojewody.

Wynika z niej nich jednoznacznie , że przyczyny uchylecia nie wskazywały na okoliczności , które u dysponującego w dalszym ciągu w sposób nieprzerwany i niezakłócony tą nieruchomością posiadacza, mogły wzbudzić usprawiedliwiane wątpliwości co do tego , że jego władztwo nie opiera się na prawie do gruntu.

Wojewoda (...) , uchylając decyzję z 17 października 1973r, w warunkach gdy nie odnaleziono odwołania A. S. (1) , stanął na stanowisku , że w sytuacji zmiany stanu prawnego pomiędzy datą jej wydania a datą orzekania przez organ nadzoru , wynikającej z wejścia w życie , w miejsce ustawy z dnia 12 marca 1958r o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości , ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami [jedn. tekst DzU z 2000 Nr 46 poz. 543] konieczne jest rozpoznanie sprawy na nowo w oparciu o przepisy ustawy nowej , które odnoszą się także do nieprawomocnych decyzji administracyjnych opartych na uprzednich stanach faktycznych nie wykluczając tych z okresu początku lat siedemdziesiątych zeszłego wieku.

Oto bowiem mimo , że decyzja z 1973r była zapatrzona w klauzulę prawomocności , na jej podstawie zostało wydane pozwolenie na budowę , której inwestorem był Skarb Państwa , a inwestycja zrealizowała cel na jaki wywłaszczenie zostało dokonane , a przy tym właściciele ,którym odjęto na jej podstawie prawo własności do gruntu otrzymali nie remonstrowane przez nich świadczenia odszkodowawcze, przepisy nowej ustawy nie pozwalały na usankcjonowanie powstałego w ten sposób stanu faktycznego na gruncie poprzez wydanie kolejnej decyzji wywłaszczeniowej niejako ex post.

Taki stan rzeczy nie mienił jednak nic w nastawieniu posiadacza do realizowanego przezeń władztwa , tym bardziej , że z motywów tej decyzji nie wynikało aby powołane zostały w niej argumenty poddające wątpliwość uprawnienie Teatru do dysponowania tym gruntem, które u podmiotu rozsądnie oceniającego

zaistniałą sytuację wywoływałyby uzasadnioną wątpliwość co do dysponowania uprawnieniem do tego władztwa.

Nie można przy tym tracić z pola widzenia i w ramach tej oceny nie dostrzegać , że decyzja Wojewody (...) z dnia 22 października 2001r miała charakter kasatoryjny, a sprawa wywłaszczenia została [ze zreasumowaną wyżej argumentacją] przekazana do ponownego rozpoznania organowi I instancji , którym był i nadal pozostaje Prezydent Miasta K..

Stanowisko Wojewody potwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. , który wyrokiem z dnia 27 września 2005r w prawie o sygnaturze(...) oddalił skargę strony pozwanej na jego decyzję.

Jak wynika z dalszej części [niekwestionowanych] ustaleń faktycznych do chwili zamknięcia rozprawy przed Sądami obu instancji postępowanie wywłaszczeniowe prowadzone jest przez ten organ w dalszym ciągu pomimo upływu niemal dwudziestu lat od wydania wskazanej wyżej decyzji.

Należy w tym kontekście jeszcze zaznaczyć , podstawy do zmiany nastawienia przez Teatr do przedmiotu posiadania nie mogło zmienić to , że Prezydent Miasta K. decyzją z dnia 4 sierpnia 2014r w sprawie o sygnaturze (...)umorzył to postępowanie.

Po pierwsze z uwagi na podaną w motywach tej decyzji przyczynę umorzenia.

Było nim uznanie bezprzedmiotowości postępowania, w warunkach zrealizowania celu wywłaszczenia [wzniesienie (...)Teatru wraz z zapleczem , którego część znajduje się na działce (...)] , wobec którego wydanie decyzji wywłaszczeniowej stało się niemożliwe.

Przede wszystkim jednak dlatego , że jak wynika z ustaleń dokonanych w sprawie, Wojewoda (...) uchylił tę decyzję w dniu 30 marca 2015r , czyniąc to z przyczyn formalnych.

Usprawiedliwione faktami związanymi z przebiegiem postępowań administracyjnych wywołanych uchylem po ponad 25 latach od daty stwierdzenia jej prawomocności decyzji wywłaszczeniowej , przekonanie Teatru , iż korzystając ze spornej nieruchomości realizuje do niej prawo wywodzone od swojego poprzednika Skarbu Państwa wynika również z okoliczności , o które Sąd Apelacyjny uzupełnił stan faktyczny sprawy na podstawie dowodu z dokumentu przedstawionego przez stronę pozwaną wraz z odpowiedzią na apelację , o których będzie mowa w dalszej części motywów.

U podstaw uznania weryfikowanego zarzutu jako chybionego znajduje się także, mająca wsparcie w stanowisku Sądu Najwyższego ocena Sądu II instancji zgodnie z którą samo uchylenie decyzji administracyjnej w trybie nadzoru , która dotąd była podstawą władania przedmiotem posiadania przez jej adresata [jego następcę] samo przez się nie przekreśla po jego stronie przymiotu dobrej wiary. Takie nietrafne założenie zdają się czynić skarżący , formułując zarzut błędu ustaleń.

Zdaniem Sądu II instancji także pozostałe okoliczności faktyczne opisujące władztwo Teatru nad sporną częścią działki nr (...) które także po wydaniu decyzji z 22 października 2001r nie zmieniło swojego charakteru jako właścicielskiego , mające miejsce po tej dacie , a wynikające z faktu prowadzenia pomiędzy stronami postępowań sądowych nie spowodowały , że jej posiadanie należy oceniać w którymkolwiek z okresów doniosłych dla rozstrzygnięcia, jako realizowanego w złej wierze.

Z przyczyn o których była już uprzednio mowa, w granicach dopuszczalnych ustawą procesową w sposób skutecznie nie podważony przez apelujących. Sąd I instancji samodzielnie dokonując oceny zgromadzonych dowodów uznał , że takiej kwalifikacji tego władztwa nie zmienia wynik postępowania o zasiedzenie , a tym bardziej wynik procesu o wydanie przedmiotu sporu , zainicjowanego przez część współwłaścicieli spornej nieruchomości.

Należy przy tym zwrócić uwagę , że rozstrzygnięcie to zapadło później aniżeli orzeczenie rozstrzygające wniosek o zasiedzenie , w warunkach gdy obecni powodowie byli już wpisani do księgi wieczystej prowadzonej dla tej nieruchomości , w miejsce , ujawnionego w niej na podstawie uprzednich , korzystnych dlań, orzeczeń potwierdzających jego tytuł właścielski , Teatru.

Już tylko marginalnie i dla porządku trzeba wskazać , że powodowie, jak dotąd nie zdecydowali się na sformułowanie żądania windykacyjnego na innej podstawie aniżeli art. 151 kc , roszczenie z którego zostało prawomocnie oddalone, w sprawie (...)wyrokiem dnia 22 lipca 2016r, a więc w dacie późniejszej aniżeli termin końcowy za który dochodzą obecnie roszczeń uzupełniających w rozpoznawanej sprawie.

Uznanie , że żaden z zarzutów prochowych oraz dotyczących ustaleń faktycznych, nie jest usprawiedliwiony ma m. in. i to następstwo , że okoliczności , które Sąd Okręgowy uczynił podstawą faktyczną wydanego wyroku, jako poprawne i niesprzeczne z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego , Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne .

Należy je uzupełnić o fakty , które wynikają z treści wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 10 stycznia 2018r, wydanego w sprawie o sygnaturze (...) wraz z uzasadnieniem .

Sąd II instancji uznał , że jest to nowy , w rozumieniu art. 381 kpc , doniosły dla rozstrzygnięcia dowód. Jego wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron.

Z jego treści wynika i o te okoliczności Sąd Odwoławczy uzupełnienia ustalenia , iż Sąd Administracyjny uchylił postanowienia Ministra Infrastruktury i Budownictwa , którymi odmówił on wszczęcia postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji Wojewody (...) z dnia 22 października 2001r , uchylającej decyzje wywłaszczeniową z 17 października 1973r . b. Prezydium Rady Narodowej Miasta K.. / przedmiot tego postępowania Sąd I instancji omyłkowo opisuje w ustaleniach jako dotyczące o wznowienia postępowania administracyjnego zakończonego tą decyzją /.

Z treści uzasadnienia tego wyroku wynika , że odmowa nastąpiła przedwcześnie, bez analizy dokumentów zgromadzonych w postępowaniu wywłaszczeniowym, odnalezionych w archiwach miasta K. już po wydaniu wyroku przez WSA w Krakowie w roku 2005r na skutek skargi Teatru na decyzję kasacyjną Wojewody .

W ich świetle nie jest wykluczone , że pomimo ówczesnego oddalenia skargi , żądanie stwierdzenia nieważności decyzji z 22 października 2001 nie okaże się usprawiedliwionym

/ dowód : odpis wyroku WSA w Warszawie z dnia 10 stycznia 2018r , w sprawie o sygnaturze (...) wraz z uzasadnieniem k. 836-841 akt/.

Przechodząc do oceny zarzutów materialnych Sąd II instancji uznaje , że żaden z nich wobec ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie nie jest trafny.

Nie mają racji powodowie gdy realizacji zarzutu naruszenia art. 224 §1 i 2 kc upatrują w tym , że ocenę dobrej wiary Teatru jako posiadacza spornej części działki nr (...) Sąd I instancji ograniczył tylko i powiązał wyłącznie z czasokresem objęcia jej w posiadanie przez stronę pozwaną nie rozważając dobrej lub złej wiary podmiotu władającego w każdym z okresów za które powodowie dochodzą roszczeń uzupełnianych w postaci wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości oraz zwrotu korzyści osiągniętych z niej lub nie osiągniętych na skutek złej gospodarki strony przeciwnej.

W pierwszej kolejności zauważyć trzeba , że zagadnienie jaka data jest z rozważanego punktu widzenia doniosła pozostaje przedmiotem sporu w literaturze przedmiotu.

Niektórzy jej przedstawiciele uznają , i podobnie jak przy żądaniu stwierdzenia nabycia prawa własności przez zasiedzenie , istotna jest tylko data objęcia w posiadanie/ tak w komentarzu do art. 224 kc pod redakcją K. Pietrzykowskiego /

Inni stoją na stanowisku , że przy rozstrzygnięciu o roszczeniach uzupełnianych właściciela rzeczy wobec posiadacza , dobra lub zła wiara tego drugiego podlega ocenie przez cały okres jego władania rzeczą za który roszczenie takie jest dochodzone . / tak w komentarzu do art. 224 kc pod redakcją E. Gniewka.

Zdaniem Sądu II instancji poprawne jest stanowisko drugie, przy czym z uwagi na domniemanie wynikające z art. 7 kc., to właściciel jest zobligowany dowieść okoliczności faktycznych które skutecznie podważą domniemanie dobrej wiary faktycznego dysponenta przedmiotem jego prawa.

W tym kontekście uznać należy , że nie ma racji autor apelacji gdy podnosi , iż Sąd I instancji skupił się , w ramach przeprowadzonej oceny roszczeń powodów , na ocenie teje tylko na dacie objęcia przez Teatr nieruchomości w posiadanie.

Motywy zaskarżonego wyroku jednoznacznie wskazują , że tak nie jest .

Sąd Okręgowy dokonał analizy okoliczności faktycznych z punktu widzenia tego zagadnienia w każdym z okresów składającym się łącznie na czasokres za jaki powodowie dochodzą roszczeń o ile tylko zidentyfikowane przez Sąd zdarzenie faktyczne mogło , spowodować po stronie posiadacza utratę przymiotu dobrej wiary.

Z przyczyn o których była już mowa wyżej , żadne z tych zdarzeń nie zmieniło kwalifikacji posiadania przedmiotu sporu przez Teatr , a ściślej mówiąc powodowie nie zdołali skutecznie obalić wzruszalnego domniemania dobrej wiary po jego stronie jako posiadacza , wynikającego z art. 7 kc.

Nie doszło też do sytuacji , którą opisuje norma art. 225 zd. 2 kc.

Fakt wytoczenia powództwa windykacyjnego przeciwko stronie pozwanej przez niektórych spośród współwłaścicieli działki nr (...), nie zniweczyło dobrej wiary Teatru jako faktycznie władającego jej częścią ale spowodowało , że powinien być zacząć liczy się z tym , iż będzie musiał przedmiot posiadania wydać właścicielom , a ponadto zapłacić im wynagrodzenie za posiadanie rzeczy , odpowiada za jej zużycie pogorszenie lub utratę. Natomiast samo przekonanie , że dysponuje prawem w ramach którego dysponuje przedmiotem posiadania zostało poprzez uzyskanie informacji o roszczeniu wydobywczym opartym na prawie istotnie podważone i poddane w wątpliwość.

Tym nie mniej skuteczne uprawnienie do dochodzenia tych roszczeń , materializuje po stronie formułującego roszczenie windykacyjne tylko wówczas i nie wcześniej aniżeli wtedy , gdy zostanie prawomocnie uwzględnione.

W warunkach gdy domagający się wydania nie wykaże swojego żądania, stan dobrej wiary zostaje po stronie posiadacza utrzymany , wątpliwość w tym zakresie ustaje [chyba , że ujawnione naówczas okoliczności doprowadzą do skutecznego obalenia domniemania z art. 7 kc].

W rozstrzyganej sprawie , nawet fakt prowadzenia postępowania windykacyjnego dotyczącego wydania tej części działki nr (...) w stanie wolnym od elementów infrastruktury w powiazaniu z faktem kontynuacji postępowania administracyjnego w przedmiocie wywłaszczenia nie stanowiło podstawy do obalenia tego domniemania stronie Teatru.

Przeciwnie, porażka procesowa po stronie powołujących się na tytułu właścicielski jego przeciwniczek w sprawie o wydanie , mogła Teatr jako posiadacza utwierdzić w przekonaniu , że nadal dysponuje skutecznym wobec wywodzonego z prawa uprawnieniem do dysponowania spornym gruntem, nie mając tym samym obowiązku zaspokajania roszczeń uzupełniających wobec podmiotów , które jakkolwiek wpisane do księgi wieczystej prowadzonej dla tej nieruchomości nie są uprawnione do skutecznego formułowania roszczeń tej treści wobec niego.

W związku z zaprezentowaną oceną należy podzielić zapatrywanie skarżących iż nie jest uzasadnionym stanowisko Sądu Okręgowego , że w warunkach gdy tylko niektórzy spośród właścicieli zdecydowali się na dochodzenie roszczenia o wydanie gruntu tylko oni mają podstawę do dochodzenia roszczeń uzupełnianych w zakresie opisanym przez art. 224 §2 kc .

Jest to stanowisko błędne ale w warunkach , gdy żądania powodów zostają ocenione jako merytorycznie niezasadne błąd ten, realizujący stawiany zarzut naruszenia art. 224 §2 kc w zw z art. 209kc jest pozbawiony znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Za nietrafny należy ocenić zarzut naruszenia art.224 §1 kc poprzez jego zastosowywanie , w miejsce art. 225 kc , którego Sąd I instancji nietrafnie nie zastosował.

Opiera się on bowiem na założeniu , że w okresach opisanych w żądaniach powodów pozwany Teatr był posiadaczem w złej wierze . Ponieważ fakty ustalone w sprawie nie dają wystarczającej podstawy do takiej kwalifikacji posiadania strony pozwanej , zarzut jako nieuzasadniony podlega odparciu.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 224 §2 kc i art. 225 kc w zw z art. 151 kc. pod postacią nieprawidłowej wykładni tych norm.

Jak wynika z motywów orzeczenia poddanego kontroli instancyjnej Sąd I instancji nie dopuścił zarzucanej nieprawidłowości albowiem nie zajął stanowiska , które jest mu przypisywane i krytykowane w ramach zarzutu.

W szczególności nie twierdził , iż oddalenie powództwa windykacyjnego opartego na normie art. 151 kc., wyklucza skuteczne dochodzenie przez właścicieli roszczeń uzupełniających wobec posiadacza przedmiotu ich prawa.

Bezzasadny jest zarzut naruszenia przez Sad Okręgowy art. 2 art. 3 ust. 1 i art. 4 ustawy o księgach wieczystych i hipotece , który skarżący łączy ściśle z przepisami art. 6 i 7 kc. podnosząc , że domniemanie dobrej wiary po stronie pozwanego Teatru niezasadnie nie zostało przez Sąd I instancji uznane za obalone.

Wskazywane przez powodów domniemania wynikające z faktu ich wpisu jako współwłaścicieli nieruchomości składającej się z działki ewidencyjnej nr (...) w księdze wieczystej, w szczególności to dla którego podstawa jest art. 4 k.w. i h nie obala domniemania dobrej wiary po stronie posiadacza.

Innymi słowy, norma ta nie stanowi lex specialis wobec art. 7 kc . , rozstrzygając na korzyść właściciela wobec posiadacza o ile ten w sporze z nim powołuje się na normę art. 341 kc.

W tym sensie pierwsze wyróżnionych domniemań jest silniejsze.

Co więcej ten , który odwołuje do domniemań ustanowionych na podstawie wskazywanych przez skarżących przepisów ustawy o k.w. i h. a w szczególności z art. 4 nie musi powoływać się , w razie wątpliwości na domniemanie wywodzone z faktu posiadania.

/ por. w tej materii także wyrok SN z 30 maja 2000, sygn.IV CKN 28/00 – powołany za zbiorem Legalis./.

Natomiast wbrew zapatrywaniu wyrażonemu w motywach stawianego zarzutu , przepis art. 4 ustawy o księgach wieczystych i hipotece nie stanowi dostatecznej podstawy do obalenia podstawy faktycznej domniemania z art. 7 kc i nie przenosi na posiadacza ciężaru dowodzenia okoliczności służących jej podważeniu.

Nie mają racji apelujący powołując zarzut naruszenia art. 121 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami , w sposób przez nich opisany.

Sąd I instancji nie naruszył tego przepisu albowiem przy rozstrzygnięciu o roszczeniach powodów w ogóle stosował tej normy , tym bardziej w sposób sprzeczny z jej treścią.

Nie przejmował , jak sugerują to apelujący przejścia tytułu własności do nieruchomości na inny podmiot z dotychczasowych właścicieli , w warunkach braku waloru ostateczności decyzji wywłaszczeniowej. W tych okolicznościach szersze odnośnienie się do tego zarzutu jest , z przyczyn teleologicznych , zbędne.

Podobnie rzecz się ma z zarzutem naruszenia art. 16 kodeksu postępowania administracyjnego.

Zarzut jest chybiony albowiem norma art. 16 k.p.a. jak wynika wprost z jej treści, nie rodzi dla ostatecznych lub prawomocnych decyzji administracyjnych skutku , który jest w zarzucie podnoszony.

Po wtóre i przede wszystkim Sąd I instancji miał obowiązek, przy rozstrzygnięciu, brać pod rozwagę stan prawny ukształtowany przez kasatoryjną , wydaną w trybie nadzoru decyzję Wojewody (...) z dnia 22 października 2001r.

Przy wydawaniu zaskarżonego wyroku tego obowiązku nie naruszył. Wobec tego już z tych przyczyn, zarzut jako niezasadny, nie może zostać podzielony.

Aby nie narazić się na zarzut niespójności przedstawionej oceny środka odwoławczego powodów, Sąd II instancji musi zaznaczyć, że odniesie się do zarzutu naruszenia art. 5 kc tylko w formie uwag czynionych na marginesie głównej części wypowiedzi, uznaje bowiem, że roszczenia uzupełniające nie są skarżącym należne z przyczyn braku realizacji ich przesłanek normatywnych.

Tymczasem ocena takiego roszczenia przez pryzmat zgodności jego formułowania wobec drugiej strony z zasadami współzycia społecznego następuje zawsze w kategoriach nadużycia prawa podmiotowego, którego potwierdzenie decyduje o tym, że jakkolwiek roszczenie takie po stronie powoda istnieje ale jego dochodzenie jako przejaw tego nadużycia, nie może zostać zaaprobowane i usankcjonowane wypowiedzią jurysdykcyjną Sądu zawartą w wydanym wyroku.

Przy tym zastrzeżeniu i jedynie realizując obowiązek odniesienia się przez Sąd Odwoławczy do wszystkich zarzutów zawartych w apelacji, Sąd II instancji wskazuje, że podziela zapatrywanie Sądu Okręgowego I instancji, iż dochodzenie roszczeń uzupełniających wobec pozwanego Teatru jakkolwiek oparte na dysponowaniu do gruntu aktualnie tytułem właścicielskim do jest formą nadużycia prawa podmiotowego.

Odwołując się przy tym do nieco innej niż Sąd niższej instancji argumentacji, powiedzieć należy, iż ocena taka ma swoją podstawę w ustalonych w sprawie, szczególnych okoliczności faktycznych, analiza których jednoznacznie a nią przemawia.

Powołując się na te fakty, wskazać jedynie ponownie należy tylko na część tych, które opisują przebieg postępowania wywłaszczeniowego, okoliczności aktywnego udziału w nim ówczesnych właścicieli, w tym w szczególności dysponującego większością udziałów we współwłasności, poprzednika powodów J. S., w tym fakt, że roszczenia odszkodowawcze związane z utratą prawa własności w pełni tak w 1973, a nadto dodatkowo jeszcze w 1976 r [także zgodnie z postulatami uzupełniającymi tego właśnie współwłaściciela] zostały zaspokojone przez organy administracji państwowej.

Gdy do tego dodać, że taki stan rzeczy, w którym przez bez mała 25 lat od potwierdzenia prawomocności decyzji wywłaszczeniowej uprzedni właściciele spornego grantu, a potem ich następcy prawni dobrowolnie aprobowują fakt wyrównanej świadczeniem odszkodowawczym ze środków budżetowych, utraty własności, grunt podlega zainwestowaniu przez Skarb Państwa, legitymujący uzyskanym tytułem do niego na cele użyteczności publicznej [kulturalne], w pełni w zgodzie z celem wywłaszczenia, ubieganie się po tak długim okresie o dodatkowe świadczenia, wywodzone z tytułu, którego utrata została uprzednio zaaprobowana nie da się pogodzić z zasadami współzycia społecznego w tym w szczególności zasadą lojalności i honorowania stanów prawnych i faktycznych, które poprzednicy prawni uznawali w relacjach z innymi podmiotami w tym publicznymi za utrwalone i niezmiennie.

Uznanie, że żaden z zarzutów podniesionych przez skarżących nie może zostać uznany za skutecznie podważający zaskarżony wyrok, oparte na nich apelacje powodów, Sąd Apelacyjny oddalił jako niezasadne, na podstawie art. 385 kpc w zw z art. 224 kc. [pkt I sentencji wyroku].

Rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd II instancji zastosował art. 98 §1 i 3 kpc oraz art. 105kpc., natomiast w odniesieniu do rozliczenia ich pomiędzy skarżącymi powodami a interwenientem ubocznym art. 107 zd. ostatnie kpc w zw. z art. 108 §1 i 391 §1 kpc.

Uznał, że powodowie, jako są współuczestnikami po stronie czynnej sporu, a zatem są zobowiązani do zwrotu na rzecz wygrywającej strony pozwanej, w częściach równych, a w przypadku małżonków W. kwoty stanowiącej taką część traktowaną jako należność łącznie ich obciążającą.

Co do granic tej należności przyjął , iż koszty te wyczerpują się po stronie Teatru w wynagrodzeniu profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem a ich wysokość pozostając pochodną łącznej wartości przedmiotów zaskarżenia , podanych w apelacjach poszczególnych powodów / i traktowanych wspólnie E. i M. W. (1) /.

Przy przyjęciu zatem , że jest to kwota 520 960 zł , należne wynagrodzenie pełnomocnika zostało ustalone na podstawie §2 pkt 7 w zw. z §10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w prawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015r [DzU z 2015 poz. 1800] .

Wobec tego każdego z powodów obciąża z tego tytułu na rzecz strony przeciwnej kwota 2025 złotych , przy czym w odniesieniu do małżonków, jest to należność traktowana łącznie./ pkt II sentencji wyroku /.

Zważywszy na skomplikowany charakter sprawy , a także istotne przyczynienie się interwenienta ubocznego do ustalenia okoliczności doniosłych dla rozstrzygnięcia i usunięcia wątpliwości co do doniosłych dla oceny zgłoszonych roszczeń zagadnień prawnych , Sąd II instancji uznał , że powodowie powinni zostać obciążeni także celowo poniesionymi przezeń kosztami postępowania apelacyjnego.

Stąd należność zasądzona od nich z tego tytułu na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa , według takich samych , jak uprzednio reguł określających wysokość tych świadczeń , przy czym podstawą orzeczenia zawartego w pkt III sentencji wyroku, była w tym przypadku norma art. 98 §1 i 3 oraz art. 99 kpc i 107 zd. ostatnie kpc.

SSA Regina Kurek SSA Jerzy Bess SSA Grzegorz Krężolek